

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
правового регулювання
економіки
Протокол № 1 від 2.09.2024 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної
роботи

Каріна ШЕМАШКАЛО

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДОГОВОРІВ У СФЕРІ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ**

робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань **08 Право**
Спеціальність **081 Право**
Освітній рівень **другий (магістерський)**
Освітня програма **«ПРАВО»**

Статус дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

**обов'язкова
українська**

Розробник:
к.ю.н., доцент

Завідувач кафедри
правового регулювання
економіки

Гарант програми

Лариса ЄРОФЄЄНКО

Юрій ШИНКАРЬОВ

Юрій ШИНКАРЬОВ

**Харків
2024**

ВСТУП

Актуальність навчальної дисципліни. Ратифікувавши «Угоду про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з Атомної Енергії та їхніми державами-членами, з іншої сторони», Україна взяла на себе обов'язок в тому числі забезпечити належне та ефективне виконання зобов'язань за міжнародними договорами в сфері інтелектуальної власності, досягнути належного та ефективного рівня охорони і захисту прав інтелектуальної власності, а також спростити умови створення і комерційного використання інноваційних продуктів та продуктів творчої діяльності на своїй території.

Сучасні моделі економічного зростання держав мають ґрунтуватися на постійному прискоренні науково-технічного прогресу, тому що всі можливі разові заходи можуть призвести лише до тимчасового прискорення економічного зростання, а потім його темп знову буде обмежений темпом зростання робочої сили та вже наявними й використовуваними науково-технічними досягненнями.

Науково-технічні досягнення, їх надійна правова охорона й використання дозволять забезпечити стабільний економічний розвиток на основі постійного вдосконалення технологічних процесів, що характеризують сучасне виробництво, яке забезпечує випуск продукції, конкурентоздатної як на внутрішньому, так і на світовому ринках.

Місце країни у глобальній економіці залежить від ефективної інституційної системи охорони інтелектуальної власності, в якій економічні, правові та організаційні механізми перебувають у тісній взаємодії, забезпечуючи інноваційний розвиток. Глобалізація економічних, політичних і науково-технічних відносин і перспективи інтеграції України до системи міжнародного науково-технологічного співробітництва актуалізують проблему становлення національної системи охорони інтелектуальної власності та підвищення в такий спосіб конкурентоспроможності країни.

Права інтелектуальної власності є важливою цінністю сучасного суспільства, яка полягає не лише у розвитку особистості автора, – вони мають також величезний вплив на економіку країни. Результати інтелектуальної, творчої діяльності людини важливо використовувати, комерціалізувати. Договірні форми розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності є важливим інструментом, який дозволяє практично втілити комерціалізацію. Розуміння цих угод має вирішальне значення для ефективного захисту та комерціалізації активів інтелектуальної власності.

Опановуючи курс «Правове регулювання договорів у сфері інтелектуальної власності» здобувач отримає, зокрема, знання про ключові положення та особливості договорів у сфері інтелектуальної власності, їх відмінність від договорів речового права, основні договірні форми щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності за законодавством України, їх істотні умови, вміння складати основні види договорів щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності,

аналізувати положення законодавства щодо договірного розпорядження майновими правами інтелектуальної власності та застосовувати їх при складанні договорів та їх аналізі, а також механізми примусового виконання та процедури вирішення спорів.

Вивчення договорів в сфері інтелектуальної власності є надзвичайно актуальним у сучасному світі, де інтелектуальна власність стає все більше важливою в економіці. Коректне укладання договорів дозволяє захищати права та інтереси сторін, а також сприяє розвитку інновацій та технологій. Розуміння юридичних аспектів угод в цій сфері допомагає уникнути можливих суперечностей і конфліктів, а також забезпечує стабільність та успішність бізнесу. Тому вивчення цієї дисципліни важливе для здобувачів і фахівців, які працюють у сфері права, бізнесу, економіки та інших сферах, пов'язаних з використанням об'єктів інтелектуальної власності.

Дисципліна «Правове регулювання договорів у сфері інтелектуальної власності» займає місце обов'язкових освітніх компонентів з циклу професійної підготовки фахівців, основними складовими дисципліни є формування компетентностей, спрямованих на застосування набутих знань у сфері охорони інтелектуальної власності при укладенні різного виду договорів; вміння оцінювати та аналізувати юридичні проблеми та практичні правові ситуації у сфері розпорядження майновими правами інтелектуальної власності; здатності до подальшого навчання з високим рівнем автономності.

Метою дисципліни є підготовка майбутніх фахівців у галузі договірних відносин у сфері інтелектуальної власності, набуття необхідних теоретичних знань і практичних навичок, які дозволять розв'язувати комплексні проблеми у професійній та дослідницькій діяльності, визначенням і формулюванням договірних засад реалізації майнових прав інтелектуальної власності для вирішення конкретних юридичних ситуацій.

Головні **завдання** навчальної дисципліни полягають у формуванні у здобувачів системи знань, а також отримання практичних навичок та уявлень, необхідних для розширення кола теоретичних знань у галузі договірних відносин у сфері інтелектуальної власності; самостійного застосування здобувачами положень законодавства в галузі майнових прав інтелектуальної власності; набуття знань, стосовно основних договірних форм щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності за законодавством України; забезпечення захисту прав суб'єктів договірних відносин; аналізу існуючої судової практики у сфері інтелектуальної власності щодо розв'язання спорів між учасниками договірних відносин; аналізу змісту нових правових актів та виявлення недоліків у законодавстві.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Правове регулювання договорів у сфері інтелектуальної власності» є правові норми, які визначають умови укладання, виконання та припинення договорів, пов'язаних з інтелектуальною власністю. Це, в свою чергу, включає в себе правила щодо захисту прав на авторські та суміжні права, патенти, товарні знаки, промислові зразки та інші об'єкти інтелектуальної власності. Вивчення цієї дисципліни

допомагає зрозуміти законодавство, яке регулює взаємовідносини між власниками прав і користувачами таких об'єктів.

Об'єктом вивчення дисципліни є законодавство та правила, що визначають умови, обов'язки і права сторін укладення договорів у сфері інтелектуальної власності.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл.1

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
ПРН 1	ЗК1. ЗК3. ЗК7. ЗК 10 СК6. СК10. СК18.
ПРН 3	ЗК3. ЗК4. СК6. СК16. СК17. СК18.
ПРН 4	ЗК1. ЗК2. ЗК3. ЗК4. ЗК6. ЗК7. ЗК10. СК5. СК6. СК7. СК8. СК10. СК15. СК17.
ПРН 6	ЗК2. ЗК3. ЗК7. СК6. СК10. СК16. СК17. СК18.
ПРН 7	ЗК1. ЗК9. СК8. СК13. СК16. СК17. СК18.
ПРН 10	ЗК5. ЗК9. ЗК10. СК2. СК4. СК6. СК17.
ПРН 14	ЗК1. ЗК6. ЗК8. СК8. СК10. СК13. СК16. СК17. СК18.
ПРН 17	ЗК4. ЗК7. СК16. СК17. СК18.
ПРН 18	ЗК4. ЗК7. СК16. СК17. СК18.

Де:

ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і

обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

ПРН 18. Використовувати передові знання і методики для розв'язання складних задач у процесі правового забезпечення господарської діяльності.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

СК8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

СК16. Здатність до кваліфікації правопорушень, що виникають під час здійснення господарської діяльності.

СК17. Здатність консультувати щодо виникнення, зміни та припинення договірних відносин у сфері господарської діяльності.

СК18. Вільно готувати процесуальні та інші документи правового характеру, які забезпечують захист прав суб'єктів господарювання.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика договорів у сфері інтелектуальної власності

Тема 1. Загальні положення про цивільно-правовий договір.

Поняття і значення договору. Свобода договору. Класифікація та види договорів. Односторонні, двосторонні та багатосторонні договори. Договори на користь третьої особи.

Зміст договору. Істотні, звичайні та випадкові умови договору. Тлумачення умов договору. Порядок укладення договору. Вирішення переддоговірних спорів. Зміна та розірвання договору.

Тема 2. Поняття та види договорів у сфері інтелектуальної власності.

Поняття, види та загальна характеристика договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Сторони у договорах у сфері інтелектуальної власності.

Тема 3. Форма договорів у сфері інтелектуальної власності та їх державна реєстрація.

Характеристика форми укладання договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Державна реєстрація договорів у сфері інтелектуальної власності.

Змістовий модуль 2. Правові засади укладання окремих видів договорів у сфері інтелектуальної власності

Тема 4. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності. Ліцензійний договір.

Характеристика ліцензії на використання об'єкта права інтелектуальної власності. Ліцензійний договір. Види ліцензій. Умови ліцензійного договору. Предмет ліцензійного договору. Строк дії ліцензійного договору.

Тема 5. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.

Характеристика договору про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. Предмет та сторони договору про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. Істотні умови договору.

Реєстрація факту передання прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Тема 6. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.

Правова характеристика договору про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності. Предмет, сторони та істотні умови договору про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.

Тема 7. Договір комерційної концесії.

Мета та правове регулювання договору комерційної концесії. Предмет, істотні умови та сторони договору комерційної концесії. Форма та державна реєстрація договору комерційної концесії. Припинення договору комерційної концесії.

Тема 8. Інші договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

Договір про порядок розподілу прав на службові об'єкти інтелектуальної власності. Договір про передачу ноу-хау. Договір щодо управління майновими правами автора або інших суб'єктів авторського права і суміжних прав.

Перелік практичних занять/завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2

Таблиця 2

Перелік практичних занять/завдань за навчальною дисципліною

Назва теми	Зміст
Тема 1. Завдання 1	Визначити співвідношення понять «правочин», «договір» та «договір у сфері інтелектуальної власності». Пояснити взаємовідношення цих понять.
Тема 2. Завдання 2.	Охарактеризувати істотні умови договору у сфері інтелектуальної власності.
Тема 3. Завдання 3.	Охарактеризувати порядок державної реєстрації договорів у сфері інтелектуальної власності.
Тема 4. Завдання 4.	Розмежувати поняття ліцензії та ліцензійного договору.
Тема 5. Завдання 5.	Проаналізувати міжнародне законодавство щодо передачі виключних майнових прав інтелектуальної власності, вказавши на особливості та відмінності в цьому питанні у порівнянні з національним законодавством.

Тема 6. Завдання 6.	Зазначити особливості в договорах про створення за замовлення і використання об'єкта права інтелектуальної власності.
Тема 7. Завдання 7.	Охарактеризувати умови договору комерційної субконцесії.
Тема 8. Завдання 8.	Зазначити умови договору про порядок розподілу прав на службові об'єкти інтелектуальної власності.

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл.

3

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми	Зміст
Тема 1.	Вивчення лекційного матеріалу. Виконання домашнього завдання (ситуаційне завдання 1).
Тема 2.	Опрацювання завдання (розробка проекту договору).
Тема 3.	Написання есе.
Тема 4.	Виконання творчого завдання.
Тема 5.	Завдання для опрацювання; підготовка до контрольної роботи.
Тема 6.	Виконання домашнього завдання (ситуаційне завдання 2).
Тема 7.	Виконання індивідуального завдання.
Тема 8.	Виконання творчого завдання. Повтор пройденого матеріалу.

Кількість годин лекцій, практичних та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни «Правове регулювання договорів у сфері інтелектуальної власності» для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як:

Лекція-візуалізація (Тема 1-8). Проблемна лекція (Тема 1-3; Тема 8), лекція-діалог (Тема 7).

Практичні (практична робота (Тема 1-8), ситуаційні кейси (Тема 1,6), завдання для опрацювання (Тема 2, 5), есе (Тема 3), презентація (Тема 7), творчі роботи студентів (Тема 1-8)

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних та практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

– для дисциплін з формою семестрового контролю залік: максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума – 60 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формі диференційованого заліку або заліку.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається:

– для дисциплін з формою семестрового контролю залік – сумуванням всіх балів, отриманих під час поточного контролю.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: два ситуаційні завдання (по 5 балів за кожне, загалом 10 балів), два домашні завдання (по 5 балів за кожне, загалом 10 балів), есе (5 балів), письмова контрольна робота (15 балів), дві творчі роботи (по 10 балів за кожну, загалом 20 балів), індивідуальна робота здобувача (15 балів), підсумкова контрольна робота (25 балів).

Семестровий контроль: Залік.

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

Рекомендована література

Основна

1. Конституція України: Основний Закон України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 № 2811-IX. // Відомості Верховної Ради. 2023. №57. Ст. 166. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>

3. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15.12.1993 № 3687-XII // Відомості Верховної Ради. 2001. №8. Ст. 37. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>

4. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 7. Ст. 36. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>

5. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради. 1994. №7. Ст. 34. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12#Text>

6. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40-41. Ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

7. Інтелектуальна власність: магістерський курс : підручник / П. Г. Перерва [та ін.]; ред.: П. Г. Перерва, В. І. Борзенко, Т. О. Кобелева ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : Планета-Прінт, 2019. – 1002 с.

8. Інтелектуальна власність: підручник / Л.М. Попова., А.В. Хромов, І.В. Шуба: Харків, нац. ун-т буд-ва та архітектури. – Харків : «Федорко», 2021, с. 262. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/55638/3/Book_2021_Popova_Intelektualna_vlasnist.pdf

9. Право інтелектуальної власності : підручник / за заг. ред. С.Б. Булеци, О.І. Чепис. Ужгород: РІК-У, 2019. – 488 с.

10. Право інтелектуальної власності : підручник:./ за заг.ред. О.І.Харитоновна. – К.: Юрінком Інтер, 2019. 540 с.

11. Право інтелектуальної власності в цифрову епоху: парадигма балансу і гнучкості [Електронний ресурс] / О. Войніканіс; // Інтелектуальна власність в Україні: Електронний ресурс. Щомісячний. Електр. версія друк вид. / Наук. - практич. Журнал ; Наук.-практич. журнал. – Київ, 2021.– №11.– С. 42-52. – Режим доступу: <https://library-service.com.ua:8443/khkhneu/DocumentDescription?docid=KhKNEU.BibRecord.209240>

12. Правознавство : навч. посіб. / В. О. Мирошніченко, Т. П. Макаренко, Н. С. Іванова [та ін.] ; Бердянський держ. пед. ун-т. – Київ : ЦУЛ, 2020. – 286 с. : іл. – Дод.: с. 264-286. – Бібліогр.: с. 258-263. – ISBN 978-617-673-821-3. Електронний ресурс – Режим доступу: <http://library.hneu.edu.ua/storage/new-arrivals-books/January2022/pdf77.pdf>

Додаткова

13. Єрофеєнко Л. В. Щодо захисту авторського права у мережі Інтернет / Л. В. Єрофеєнко // Правові новели. Науковий юридичний журнал. – Херсон : Міжнародний університет бізнесу і права, 2019. – № 7. – С.41-45. – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/29360>

14. Єрофеєнко Л. В. Правові аспекти вдосконалення механізму захисту інтелектуальної власності в Україні / Л. В. Єрофеєнко // Юридичний науковий електронний журнал. Електронне наукове фахове видання. – Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2021. – № 8. – С. 75-80. – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/26198>

15. Єрофеєнко Л. В. Правовий аналіз договору франчайзингу в сфері інтелектуальної власності / Л. В. Єрофеєнко // International Scientific Journal "Internauka". Series: "Juridical Sciences". – 2022. – № 11. <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2022-11-8443> – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/28319>

16. Єрофеєнко Л. В. Правовий аналіз законодавства щодо захисту прав інтелектуальної власності під час дії воєнного стану / Л. В. Єрофеєнко //

Приватно-правові та публічно-правові відносини: проблеми теорії та практики : збірник матеріалів III Міжнародної конференції, 6 жовтня 2023 р. – Кропивницький: ДонДУВС, 2023. – С. 210-213. – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/30500>

17. Єрофеєнко Л. В., Блажко А.О. Вплив цифровізації на ліцензійні договори у сфері інтелектуальної власності / Л. В. Єрофеєнко, А. О. Блажко // Юридичний науковий електронний журнал : Електронне наукове фахове видання. – 2023. – № 11. – С. 163-167. – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/30908>

18. Leheza, Y., Yerofieienko, L., & Komashko, V. (2023). Propiedad intelectual en Ucrania bajo la ley marcial: regulación legal, aspecto administrativo y civil. DIXI, 26(1), 1-11. <https://doi.org/10.16925/2357-5891.2024.01.09> URL: <https://revistas.ucc.edu.co/index.php/di/article/view/4960/3689> – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/31821>

19. Leheza, Y., Yerofieienko, L., & Komashko, V. (2023). Peculiaridades da legislação de propriedade intelectual na Ucrânia sob lei marcial: aspectos administrativos e civis . Revista Justiça Do Direito, 37(3), 157-172. <https://doi.org/10.5335/rjd.v37i3.15233> URL: <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85183053338&origin=resultslist&> – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/30909>

Інформаційні ресурси в Інтернеті

20. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт: Законодавство України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/index/>

21. Урядовий портал : єдиний веб-портал виконавчої влади України: Нормативно-правова база: База документів: Пошук документів за реквізитами. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/npd/search>.

22. Офіційний вісник України : Єдине повне офіційне періодичне видання нормативно-правових актів України. URL: <http://ovu.com.ua/>.

23. Мега-НаУ: професійна юридична система: НаУ-Online: Нормативно-правові документи. URL: <http://zakon.nau.ua/>.

24. Ліга:Закон : правовий портал : он-лайн сервіси: Законодавство URL: <http://www.ligazakon.ua/>

25. Єдиний державний реєстр судових рішень України. URL: www.reyestr.court.gov.ua

26. Посилання на навчальну дисципліну "Правове регулювання договорів у сфері інтелектуальної власності" на сайті ПНС ХНЕУ ім. С. Кузнеця. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=8863>